

Nemzeti Kulturális Alap

Közgyűteményi Kollégium

Pályázati azonosító: 204188/00475

Ház és Ember 30. (A Szabadtéri Néprajzi Múzeum Évkönyve)

Szakmai beszámoló

A Szabadtéri Néprajzi Múzeum, mint hazánk egyik jelentős közgyűteménye, 1981 óta tudományos kutatóhely, 1980-ban jelentette meg évkönyvének első kötetét. A Múzeum 2017-ben ünnepelte alapításának 50. évfordulóját, 2018-ban pedig megjelentette évkönyvének 30. kötetét. Így szinte a kettős jubileum jelenik meg mostani kiadványunkban, hiszen a 30. kötetben visszaemlékezünk a 2017-es jubileumi évre is. Fontos hangsúlyoznunk, hogy az elmúlt 28 évben a Ház és Ember a magyar tudományos közélet egyik fontos orgánumává vált, bekerült a hazai néprajzi tematikájú folyóiratok azon körébe, amelyekre való hivatkozás, illetve az azokban való megjelenés a minősítéshez szükséges tudománymetriai kimutatásokban is szerepelhet és elismerik.

A Ház és Ember 2018-as 30. kötete három nagy fejezetre osztható. A kötet első részében a Múzeum alapításának 50.évfordulójához kapcsolódó írások (szerzők: Cseri Miklós, Krucsainé Herter Anikó, Bartha Elek, Varga Benedek) olvashatók, amelyek a 2017. június 12-én, a Múzeum alapításának évfordulójára rendezett ünnepségen elhangzott beszédek szerkesztett változatai.

A kötet második, legnagyobb terjedelmű fejezete a Múzeum jelenleg is zajló kiemelt projektjéhez, az Erdély épületegyütteshez kapcsolódó alap-és alkalmazott kutatások eredményeinek ismertetése. A tanulmányok (6 db) a kiválasztott településekhez/régiókhoz/nemzetiségekhez/felekezetekhez, az adott, áttelepítésre váró, vagy rekonstrukcióban felépülő épületek kutatásához kapcsolódó kutatások legújabb eredményeit közlik. Vass Erika egy unitárius templom (Nyáradgálfalva) történetét dolgozta fel; Csonka-Takács Eszter a gyimesi csángók egy viszonylag új, speciális ünnepi alkalmának (kortárstalálkozók) leírását és értelmezését adja; Pál-Kovács Dóra doktori disszertációjához kapcsolódó kutatási eredményeit közli, a páros táncokban (Magyrózd) megjelenő női autonómia formáiról; Bereczki Ibolya az épületegyütteshez kiválasztott háromszéki kúriát írja le tanulmányában; Bardócz-Tódor Enikő az épületegyütteshez kiválasztott balavásári porta hasznosítási koncepcióját mutatja be; Polák-Erdős Klára pedig újabb adatokat közöl a Szeben

megyei szász népi építészetéről, amelyek szorosan kapcsolódnak a Múzeum által a terepen végzett épületfelmérésekhez.

A kötet harmadik nagy egységében a közelmúlt kutatáshoz (20. századi épületegyüttes) és a skanzenológia eredményeihez kapcsolódó írások olvashatók. Sári Zsolt egy a Skanzenbe került hagyaték (ugodi fodrászüzlet) kapcsán elemzi a Kádár-kori kisiparosságot; Németh Szandra doktori disszertációjához kapcsolódó kutatásai alapján mutatja be a balatoni nyaralók és hétvégi házak építésének körülményeit, típusait; Nagyné Batári Zsuzsanna a nyári konyhák kapcsán végzett komplex kutatásának módszertani kérdéseit elemzi; Román Árpád a skanzenek és a népi műemlékvédelem egyik legégetőbb problematikájára, a faanyagvédelemre fókuszál tanulmányában; Bokonics-Kramlik Márta esettanulmányában a Skanzen Bőröndmúzeum projektjén keresztül mutatja be, hogyan tud egy közgyűjtemény a falain kívül, hátrányos helyzetű térségekben élő fiatalokat megszólítani.

A Szabadtéri Néprajzi Múzeum évkönyvének (Ház és Ember) 30. kötete 200 oldalon 15 tanulmányt közöl, amelyek szorosan kapcsolódnak a Múzeumban zajló tudományos munkához. A kötetet Bereczki Ibolya, Cseri Miklós és Sári Zsolt szerkesztette, az írásokat Páll István lektorálta. A gazdagon illusztrált évkönyvet Bazsó Gábor tördelt, a szerkesztők munkáját Vári Csilla segítette. A Skanzen 50 ünnepséghez kapcsolódó írások teljes anyaga, míg a többi tanulmány rezüméje angol (fordító: Andrikó Katalin) és német nyelven (fordító: Clemens Prinz) is olvasható.

A kötet 300 példányban a veszprémi Prospektus Nyomdában, a Szabadtéri Néprajzi Múzeum kiadásában jelent meg.

A szakmai beszámolót feltöltöttük a Hungaricana portálra: <https://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/>

A kötetet 60 példányát pedig eljuttatjuk a társintézményekbe, illetve könyvtárakba.

Szentendre, 2017. július 17.

dr. Sári Zsolt
általános főigazgató-helyettes
szerkesztő